

Джеймс Джойс

Арабина

Затворена улица Норт Ричмънд беше твърде тиха, освен в междучаята на момчетата от колежа Крисчън Брадърс. На края на улицата имаше една необитавана двуетажна къща, която разделяше двора на училището от съседните. Останалите къщи, изпълнени с живот, се гледаха една-друга със спокойните си фасади.

Официалният обитател на къщата, един свещеник, беше умрял в гостната. Въздухът, застоял миришеше на плесен, която беше обхванала всички стаи, а стаичката зад кухнята беше покрита със скъсани листи хартия. Всред тях намерих няколко обвързани с хартия книги, чийто страници бяха прегънати и овлажнени: „Абата“ на Уолтър Скот, „Благочестивият свещеник“ и „Мемоарите на Видоця“. Харесах ги, тъй като страниците им бяха пожълтели. В подивялата градина зад къщата имаше голямо ябълково дърво и няколко пълзящи храсти, под единия от които намерих ръждясалото колело на стария собственик на къщата. Бил е доста милосърден, оставил е цялото си имане на църквата, а покъщнината на къщата на сестра си.

Дойде й зимата, нощта се спускаше преди да си изядем вечерята. Когато излизахме на улицата, къщата беше вече потънала в мрак. Небето над нас бе в променливо виолетово, а уличните фенери светеха. Студеният вятър ни смразяваше и играехме, докато спирахме да усещаме телата си. Виковете ни ехтяха по тихата улица. Играта ни водеше към мъглата зад къщите, прескачахме оградите, ходехме до задните врати на градините, където се разнасяше мирис на помийни ями или на обор, където конярят миеше или решеше конете, или пък слушаше музика. Когато се върнехме обратно на улицата, светлината от кухните осветяваше площите наоколо. Ако видехме чичо на ъгъла, се криехме в сянката. Ако случайно излезеше сестрата на Мейнгън на портата да го вика за чай, ние се скривахме отново в сянката и се оглеждахме нагоре надолу по улицата. Чкахме да видим дали ще се пребере в къщата или ще тръгне да го търси, ако останеше, ние напускахме сенките и тръгнахме към стъпалата на Мейнгънови. Тя ни чакаше, фигурата ѝ прозираше на светлината на наполовина отворената врата. Брат и я дразнеше, а аз стоях на парапета взрян в нея. Роклята и шумеше, а косата и се разливаше по раменете.

Всяка сутрин лежах на пода, взрян в нейната врата. Рамката на прозореца ме скриваше от чуждия поглед. Когато излизаше на стъпалата сърцето ми пощуряваше. Тичах в хола, взимах книгите и я следвах. Винаги държах мургавата ѝ фигурка под поглед, а когато пътищата ни се разделяха, оставях всичко и я следвах. Утро след утро. Никога не ѝ

казах нещо повече от обичайното, но все още името ѝ разбунтува глупавото ми сърце. Образът ѝ ме преследваше дори ѝ на най-лишените от романтика места. Събота следобед, леля излизаше на пазар и аз имах задължението да мъкна покупките. Вървахме по претъпканите улици, блъскаха ни пияници и продаващи се жени, всред групи от работници, всред кръсърците на викащите магазинерчета, пазещи казани със свински бузи, всред дрънканиците на уличните музиканти, свирещи „Елате вие всички“ на О'Донован Роса или някоя балада за нещастията по нашите земи. Тези звуци се сливаха в странния звук на живота за мен, представях си, че моят кръст е да бъде враг на тълпата. Мълвах името ѝ в моментите на голяма мъка, в онези с голяма стойност, като молитва. Очите ми се насълзляваха често (не мога да кажа защо) и тогава като че ли сърцето ми се изливаше по бузите. Замислях се за фигурката ѝ. Не знаех кога да я заговоря и кога не, а ако я заговорех как щях да ѝ обясня объркваността на обожанието си. Тялото ми беше като арфа, а жестовете ѝ като пръстите, които свиреха по струните.

Един следобед отидох до стаята, където беше умрял старият свещеник. Беше тъмен дъждовен следобед и нямаше никакъв звук в къщата. През една от керемидите течеше дъжд по пода, прекрасни невинни капки вода играеха по леглата. Някаква далечна лампа от улицата осветяваше гледката. Благодарях за това. Всичко, което желях бе да ги докосна, прекръстих се, затреперих и зашепнах „О, Любов! О, Любов!“ отново и отново.

Най-сетне ме заговори. Когато чух първите ѝ думи, адресирани към мен, не знаех какво да кажа. Пита ме дали съм ходил в Арабина. Забравих какво трябваше да кажа, да или не. Беше толкова чудно, че тя обожавала да ходи там.

– И защо да не можете? – попитах аз.

Докато говореше, въртеше сребърната гривна около китката си. Не можела да отиде, защото щяла да се връща тази седмица в манастира. Брат ѝ и две други момчета се биеха недалеч и аз бях сам с нея на стъпалата. Наведе глава. Светлината на лампата разкри белотата на врата ѝ, докосна косата ѝ и ръката на парапета.

– Това е добре за Вас. – каза.

– Ако отида, ще Ви донеса нещо!

Мояите глупави мечтания разтроиха сънищата ми след онзи следобед. Исках да забравя досадните дни до тук. Възмушвах се от уроците. Нощите в леглото, дните в училище, образът ѝ стоеше между мен и страниците на учебника. Звучите на думата „Арабина“ се появяваха в

тишината и караха душата ми да броди в ориента. Попитах дали мога да отида на базара в Събота вечер. Леля се учуди, надявайки се да не е някоя от ония работи със Свободните Масони. Отговорих на няколко въпроса в час. Видях как от любезно лицето му се изкриви, смяташе, че съм умно момче. Не можех да споделя желанията си. Всяка работа, която бе важна за мен до тогава, ми изглеждаше като детска игра, тъпа монотонна детска игра, пред образа ѝ.

Събота, сутринта напомних на чичо, че искам да отида до базара вечерта. Мотаеше се из хола, търсеше си гребена и отговори двусрично:

– Да, момче, знам!

Докато беше в хола, не можех да седна на пода и да се загледам през прозореца. Почувствах, че къщата ми се смее саркастично и побягнах към училище. Времето беше ужасно студено, сърцето ми блъскаше.

На връщане за вечеря, чичо все още не се беше прибрал. Беше още твърде рано, седнах и се загледах в часовника, но тиктакането ме подрази и излязох от стаята. Изкачих стълбите към горния етаж. Високите, студени, празни, тъмни стаи ми даваха свобода, тичах от една в друга и си пеех. Приятелите ми играеха на улицата. Виковете достигаха до мен слаби и далечни, опрях чело о стъклото и се загледах в тъмната къща, в която живееше тя. Вероятно съм стоял така повече от час, не виждах нищо друго, освен нея, така както я рисуваше въображението ми, на стълбите, с ръка опряна на парапета и с бяла шия, огрята от светлината на уличната лампа.

Слязох долу и видях до огъня Мисис Мерсе. Беше стара бърлива жена, вдовица на съдържател на заложна къща, която колекционираше марки, поради някаква набожна причина. Трябваше да изтърпя тази клюкарка. Храната беше изстинала на масата, а чичо още не беше дошъл. Мисис Мерсе стана да си ходи, не можела да чака повече, било вече 8 часа, а не обичала да излиза по тъмно навън, защото нощният въздух ѝ вредял на здравето. Като си замина аз взех да снова из стаята и стисках юмруци. Леля каза:

– Май трябва да изчакаш с ходенето на пазар тази нощ.

В девет чух чичо да отваря вратата. Чух го да мърмори на себе си и как изтрака закачалката в коридора, под тежестта на палтото му. Познавах тези звуци. На път за вечеря го помолих а ми даде малко пари, за да отида на базара. Беше забравил.

– Нормалните хора са си вече в леглата и сънуват! – каза.

Не се засмях. Леля каза енергично:

– Няма ли да ми дадеш пари и да го пуснеш да отиде? Бяхме му

обещали.

Чичо каза, че съжелявал, бил забравил. Вярваше в старата поговорка, че „Многото работа и липсата на игра затъпявали човека“. Попита ме къде ще ходя, казах му и пита, дали не съм знаел, че „Арабина се сбогувал с коня му“. Когато напуснах кухнята, той почти беше готов да обяви мир.

Държах флорина в шепа, докато тичах надолу по улица Бъкингам към гарата. Гледката на претъпканите с купувачи улици и на светещите фенери ми припомниха причината на пътешествието. Купих си билет за влака, трета класа. След доста голямо забавяне влака тръгна бавно от гарата. През прозореца се редяха полуразрушени къщи, пътувахме над реката. На гарата на Уестлънд Роу чакаха тълпи от пътници, но кондукторите ги спряха, влака беше само за базара. Бях сам в купето. След няколко минути влака спря пред импровизирана дървена платформа. Прекосих линията и видях, че големият часовник отмерва десет без десет. Точно пред мен се мъдреше странният надпис на една голяма сграда. Не можах да намеря входа с билетчетата за 6 пенса, страхувах се да не би да е затворено, забързах се и дадох шилинга на уморено изглеждащия мъж. Попаднах в огромна стая, беше галерия. Почти всички лампи бяха изгасени и половината беше потънала в мрак. Тишината беше като в току-що построена църква. Плахо тръгнах към центъра на базара. Все още имаше хора в малкото отворени павилиончета. Пред завесата на едното, на която грейше неонов надпис „Кафе Шантан“ двама души брояха пари. Заслушах се в звука на монетите. Спомних си за какво съм дошъл и се загледах в една от витрините, имаше порцеланови вази и оцветени чайници. Пред павилиончето младо момиче се смееше и разговаряше с двама младежи. Разпознах английския акцент и се заслушах нахално.

– О, никога не съм казвала подобно нещо!

– Да, но си!

– Не съм!

– Каза ли го?

– Аз я чух!

– Това е... лъжа!

Момичето ме забеляза и дойде да ме пита, дали искам да си купя нещо. Тонът ѝ не беше окуражителен, изглежда разговаряше с мен само по дълг. Погледнах към момчетата, които стояха като източни телохранители на входа и казах:

– Не, благодаря!

Момичето смени мястото на едната от вазите и се върна при младежите. Подновиха разговора. Един-два пъти тя ме погледна през рамо.

Седях пред павилиончето, знаейки че е безсмислено, придавайки си вид, че стоките ме интересуват. После се обърнах бавно и се спуснах към центъра на базара. Сложих двете пенита в джоба си, при останалите 6 пенса. Чух как някой викаше от потъналия в тъмнина край на галерията. Горният етаж беше тъмен. Заизкачвах се в тъмното, като някакво същество, движено от тщеславие, а очите му – пълни с гняв и терзание.

КРАЙ

© 1914 Джеймс Джойс
© 2008 Мирена Пламенова, превод от английски

James Joyce
Araby, 1914

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5479>]